

//

Deo Duce.
DISSERTATIO GRADUALIS,
DE
BALTEO
SACERDOTUM
HEBRÆORUM,
QUAM,

Consensu Ampliff. Senat. Philosoph. In Illust.
Academia Aboënsi,

PRÆSIDE

VIRO AMPLISSIMO atq; CELEBERRIMO,

DN. CAROLO ABRAH.
CLEWBERG,

L. L. O. O. & Græc. PROFESS. Reg. & Ord.

Publice ventilandam sistit

GEORGIUS FORSMAN

Ostrobotniensis,

Sacellanus in Lohstå & Tlicannus.

Die XXIII. Junii Anni MDCCLIII.

Loco horisque post meridiem solitis,

ABOÆ, Impressit Direct. & Typogr. Reg. Magn. Duc,
Finland, JACOB MERCKELL,

Th. Strytræus

SACRÆ REGIÆ MAJ:TIS
MAXIMÆ FIDEI VIRO,
REVERENDISSIMO PAIRI ac DOMINO,

**DN. JOHANNI
BROWALLIO,**

S. S. Theologiæ DOCTORI
Consummatissimo,

Inclitæ Diœceseos Aboënsis EPISCOPO
Eminentissimo,

Regiæ Academiæ ibidem PRO-CANCELLARIO
Magnificentissimo,

Venerandi Consistorii Ecclesiastici PRÆSIDI
Gravissimo,

Scholarum per totam Diœcesin EPHORO
Accuratissimo,

Regiæ Scientiarum Academiæ Svecanæ MEMBRO
Dignissimo,

MECENATI SUMMO.

Ignoscas, obsecro, Reverendissime Episcopo, te-
nui meæ Camenæ, quæ humili cultu ad Sacra
TUA

TUA limina adreperere audet. TUÆ in me Gra-
tia ingentia illa, eademque plurima collata docu-
menta, facem mihi, quod venerabundus ingenue
fateor, pratulere. Horum enim quoties pia men-
te recordor, recordor autem semper, & ad ro-
gam usque recordabor, Spero TE placido vultu
etiam accepturum levem hanc incomitamque opellam,
qua pectus devotissimum testatum fieri pregestio,
grati licet animi vix debilem tantum umbram ea-
dem ostendere valeam. TU proinde, Reverendis-
sime Episcopo, Serena adspicias fronte, supplicem
contendo, chartaceum hocce munusculum. Pa-
tiaris illud interpretem agere mentis venerationis
plenissima, certique propositi Illum colendi, in
Quo, post Deum, mea omnia posita reputo,
Cujusque favori nunc & in posterum me sub-
misse commendo. Meum de cetero erit Summum
fatorum mortalium Moderatorem precibus compellere
nunquam intermittendis, dignetur usque adeo
Ecclesie & huic bonarum artium Officina favere,
ut sospitem & saluum TE SUMMUM PRÆSULEM
latentur adhuc feri nostri nepotes. Conservet Supre-
mum Numen firmamq; TIBI reddat valetudinem,
TIBI inquam, pro Deo, Patria, Scientiis labores
Her.

Herculeos, omnium bonorum cum adplausu, sustinenti; ut vires corporis ab omni morborum incurſu totæ, tantæ curarum moli sufficiant.

REVERENDISSIMI NOMINIS TUI

cultor & cliens devotissimus
GEORGIUS FORSMAN.

§. I.

Hebraum, שָׁרָט a radice deperdita שָׁרַט, cui respondet Arabum شَرَط texuit, (*) cum quo conferas בְּנִירָן Perl. ligare, intorquere, derivandum asserere non dubitamus. Hoc autem antiquissimum ornamenti vestimentive genus, ab Hebraeis ad Græcos, Romanos gentesque alias migrasse, non in congrue collegeris ex iis nominibus, quibus apud varios orbis populos insigniri solet. Balteus & Balteum lat. bälte Svet. belt, Angl. belti, Isl. ba-lánpou Gr. &c. a voce Hebræa, levi permutatione litterarum ejusdem organi, descendit non aliter ac a πτύουω fit πλέυμων pulmo, a πῖω flo, a λύουδα, lympha, aliaque his similia. (*) cf. Gol. Lex. Ar.

p. m. 329.

§. II.

Antiquis diversam materiam Balteorum, eosque vel coriaceos vel aureos, argenteos, æneos, lineos fuisse, non uno veterum testimonio comprobari potest. Sic & ex varia materia, Sacerdotum Hebræorum Baltei erant contexti, ex lino nimirum & lana, & quidem ex lana diversorum colorum hyacintho, purpura coccinoque (a). Quin & e mixta materia constitit Balteum, indeque שָׁרָט dictum. Unico tantum die per totum annum, X, nimirum mensis Tisri, pro Balteo mixtæ materiæ lineum sumebat Pontifex maximus.

(a) Cf. Ex cap. 39: 29.

A

APH. III.

§. III.

ET si sæpe non longiores essent, quam ut corpus semel tantum ambirent; tamen ejus fuisse longitudinis Balteos sacerdotum Hebræorum, ut corpus aliquoties ambirent, testatur Josephus (a). Quæ zona semel atque iterum circa pectus revoluta ligatur ad talos usque defluit. Ulnas triginta & duas longitudine æquasse docet Gemara Jerusalemiana (b) idemque tradit Maimonides (c) Latitudinem quatuor aut trium digitorum ipsi tribuunt Josephus & Maimonides.

(a) *Ant. L. III. c. VII.* (b) *Massebet Joma cap. VII.*
(c) *Hilc. Kele Hammikd. c. VIII.*

§. IV.

Zonæ Græcorum initio cavæ erant, teste Athenæo, qui *ζώνηται* inquit, *ταῖς κοιλίαις ζώναις πλαταίαις* cinguntur Zonis cavis & latis (a). His enim veteres pro crumenis uti solebant, eoq̄ procul dubio respiciunt hæc Salvatoris; *μη κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἀργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν* (b). Eandem vero fuisse rationem Baltei, quo utebantur Hebræorum Sacerdotes, his dubitare nos non sinit Josephus; *Διακόνως δὲ* inquit, *ὑφασμένῃ, ὥστε ληθηρίδα δοκεῖν ὄφθαις*. Intus inanem textum ut & serpentis exuviæ videretur (c).

(a) *Athen. L. X.* (b) *Matth. X. 9. & Marc. VI. (c)*
Ant. L. III. c. VIII.

§. V.

ORnamentis non caruisse docet Virgilius, dum aurea bullis cingula memorat (a) & Plinius, balteos

teos laminis crepitare tradit (b) Herodianus de Macrino, gemmati & auro distincti facit mentionem. Processit, inquit, fibulis & balteo multo auro & pretiosis lapidibus ornato atque picto (c) Sic & majorum nostrorum cingula, quin & Lapponum, ornamentis variis superbire cuius notum. Nec minus Balteos Sacerdotum Hebræorum suo ornatu fuisse conspicuos cogitemus, si meminerimus dictos \square ρ η ω ν δ opus phrygionicum, exponente id erudite Braunio, de vestitu Sacerdotum Hebræorum. Hoc confirmat supra laudatus Josephus; ἀνθ' ἧς εἰς αὐτὸν ἐπέφανται Φόινια καὶ πορφύρα μετὰ ὑακίνθου καὶ βύσσου περικτυλιμένα Flores autem intextos habet, cocco, purpura, hyacinthino & bysso variegatos (d)

(a) *Si. Æn. L. IX.* (b) *L. XXX. c. XII.* (c) *Lib. V.*
(d) *Antiq. loco cit.*

§. VI.

Balteis olim cingebantur milites, non modo tunicae cohibendæ gratia; verum etiam ut ex iis dependerent arma, Hinc ut observat Pausanias de Græcis τὸ ἐνδύνας ὄπλα, ἐκάλετο οἱ παλαιοὶ ζώνουσαι, i. e. *Armis indui*, veteres vocarunt *cingi* (a). Homero vero ἀμυτροχιτῶναι, tunicas non cinctas habentes, sunt inermes (b) cui & ζώνουσαι, idem valere ac ὀπλιζοῦσαι, ζώνη autem armorum ornatum ex eodem Pausania & Homero constat (c). Quare & εὐζωνος *Strenuus* audit Græcis. Sic *precincti* Servio sunt strenui; contra *discincti*, inhabiles militiæ. Idem baltei usus in gente Hebræa quondam obtinuit uti patet ex *Es. c. XXII. 21.* Et induam eum (Eliakimum) tunica tua & balteo tuo, & dominationem tradam in manus

ejus conf. II Reg. III: 21. & Ezech. XXII. 15. ubi obfer-
ves etiam verba גַּרְמִי & גִּרְמִי Hebræis ſapiffime pro
armare ſumi: (e) unde & illustratur locus Ephel.
c. VI. v. 14. περιζωσόμενοι τὴν ὀσφῦν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ.

(a) *Bæotic. c. XVII. p. m. 743.* (b) *Iliad. π. V. 430.*

(c) *Bæotic. loc. cit. & Iliad. B. & λ* (d) *ad Virgil. Æn. L. IX.*

(e) *cf. 2. Sam. XXII. 40.*

§. VII.

Mulierum ornatus, immo & reliquorum cujuscun-
que ordinis civium quondam erant Baltea. Femi-
nas Hebræorum cinctas evincit Prov. c. XXXI: 17, ubi;
accingat robore lumbos tuos; nec non Ef. c. XXI:
21. Ubi Urbs Jeruſalem ſub perſona feminæ intro-
ducta, cincta dicitur. Unde & Græcis Romanisque
nihil frequentius quam Balteo Zonaque cingi femi-
nas virginesque. Illis certe ζωστήρα λύειν & ζώνην λύειν
Zonam ſolvere, dicebatur pudicitiam deponere. Per-
ſarum mulieres, in primis Reginas principumque
Uxores Zonis fuiſſe ornatas, docet Plato, ubi pro-
vinciæ magnæ ac fertilis reditus in ornamentum Zo-
næ fuiſſe deſtinatos ſimulque alias regiones pulchras
& optimas ad reliquum Reginæ ornatum, nomina
vero habere ſingula loca, a ſingulis Reginæ orna-
mentis, ſe auდიſſe refert (a). Hiſce ſimilia ex Athenæo,
Cicerone aliisque proferre nobis eſſet in promptu;
ſi id ageretur.

(a) *in Alcibiade, I.*

§. VIII.

Vulgatiſſimum autem & viris apud Hebræos hujus
veſtimenti uſum, Eliæ (a) aliorumque toties in
V. T. memorata cingula, tum & Johannis Bap-
tiſtæ (b) manifeſto ſatis evincunt. Tempore Chriſti cingulum

gulum gestare apud Judæos admodum frequens, imprimis iter facturis, ut ex Johannis c. XXI: 18. constat; *ὅτι ἦς νεώτερος*, inquit ibi Petro Christus, *εζώνυες σεαυτὸν καὶ περιπέσεις ὅπως ἕβελος*. Sic quondam in Ægypto, in comedendo agno Paschali, lumbos cinctos habere debebant Ibraëlitæ. (c) Eam ob causam cingebantur Hebræi, ut expeditiores essent, ut tegerentur partes corporis, quas detegi contra bonos mores habetur, ut monerentur, hoc cingulo, tanquam gulæ freno, a mundanis voluptatibus esse abstinendum & sobrie vivendum. Huc, ni fallor, respexit Petrus 1. Ep. c. I: 13. dum credentes hortatur ut essent *ἀναζωσισμένοι τὰς ὀσφύας τῆς Διανόιας ἢ τῶν Φωνῶν*. Nec non Paulus Eph. c. VI: 14. *περιζωσισμένοι τὴν ὀσφῦν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ*.

(a) 2. Reg. IV. 29 c. IX: 1. (b) Matth. III: 10. (c) Exod. XII.

§. IX.

Sacrificantes & sacerdotes, apud Romanos, balteis cingebantur, teste Dionysio Halicarnassæo, (a) *μήτραις καπιζωσμένοις*, nec non Apulejo (b) qui candido linteamine tectum pectorale habuisse Sacerdotes narrat: Lacinia togæ una a tergo revocata, mediumque hominem, Zonæ instar, circumdante, cinctos fuisse sacrificantes, consules & prætores numi antiqui marmora & veterum testimonia loquuntur. Iusu Dei Sacerdotes Hebræorum balteis utebantur, Illis igitur piaculum erat balteo deposito ministerio fungi. Contra eundem debebat ab opere cessans deponere Sacerdos, reliquas licet vestes retineret.

(a) Ant. Rom. L. II. (b) Apulo, L. II.

§. X.

Nec omnium generum vestimenta, sed tunicam tan-

tantum cingere moris erat. Hinc etiam Balteum & tunicam antiquis sæpissime jungi observamus. Sic Eumæus apud Homerum, ad Iulia celeriter iturus, Ζωστὴν θοῶς συνέσθη χιτῶνα (A), Cingulo celeriter cingebat tunicam. Deus autem Eliakimo non balteum modo, sed & tunicam promittit (b) Duæ vero non raro cum essent antiquis tunicæ; interiorem, non exteriorem, cingere plerumque solebant. Non aliter ac Hebræorum Pontifices. Summus quippe Sacrorum Antistes, supra tunicam Palliam Ephod & Pectorale indutus, Balteo interiorem solum modo cingebat tunicam. Qui tunicam habebant, eandem a talis ad medios poplites retractam, cingere siveverant (c). Ebræorum sacerdotes hac quoque ratione cincti, ut nos docent Judæorum sapientes.

(A) Od. E. v. 72. (b) Es. XXII: 21. (c) Quintii L. XI.

§. XI.

Balteus veteribus humero dextro impositus, interdum sinistro; sub lævo, modo sub dextro recurrebat brachio. Quæ cingendi ratio militibus olim magis propria, ut & nostris temporibus, interim & hac cinctura hodiernum utuntur Equites suis Zonis insignes, quas *cordons* adpellant Galli. Ceteri, præsertim mulieres & sacerdotes, medium corpus, ad retrahendam tunicam cingebantur. Idque ut plurimum circa mammæ, aut pectus, non multo intra axillas, cinctæque ad pectora vestes erant, teste Ovidio (a). Quod abunde confirmant numi marmora & victoriæ imagines. Sic, in Apocalypsi, ὁ ὄμοις ὁ ὑψὸς ἀνθρώπων visus est, ἐνδεδυμένος

δυμένΘ· ποδήρη καὶ περιζωσμένΘ· πρὸ τῆς μαστῆς ζώων χρυ-
σῆν (b) Sic & alibi memorantur περιζωσμένοι περὶ τὰ στήθη (c).

(a) in *metam.* (b) cf. *Ferrarium de Re vestiaria* L. 1. c. 8.

(c) *Apoc. c. XV. δ.*

§. XII.

Hoc ad morem Sacerdotum Hebræorum respice-
re videtur, qui Josepho perhibente, loco plus
simplici vice nobis laudato, κατὰ στήθων ligabantur;

Josepho non quidem advertantur Hebræi, qui de lo-
co cincturæ multa disputant, dicuntque in loco, in quo
non sudant, cinctos fuisse sacerdotes. Ut angelos cinctos
fuisse traditio Judæorum erat antiqua, quorum
spectant sequentia; Lex non est data angelis ministerii,⁶⁶
quoniam sacerdotes cincti erant, ut angeli. “ Sed om-
nium optime peculiarem Sacerdotum Ebræorum ein-
gendi modum nobis descriptum reliquit Josephus, καὶ
λαβῶσα, inquit, τὴν ἀρχὴν ἐλίξῃσιν κατὰ στήθων καὶ περιελθῶ-
σα πάλιν δεῖλαι, καὶ κέχυται μὲν πολλή μέλαι καὶ τῶν σφυρῶν
ἥως ἂ μὴδὲν ὁ ἱερεὺς ἀνεργεῖ· ὅταν σπυδάξῃσιν περὶ τὰς θυσίας
δεῖν καὶ διακονεῖν, ὅπως μὴ κινεμένης ἐμποδίζῃσιν πρὸς τὸ λαλεῖν
ἁμοφορεῖ. i. e. a pectore incipiens atque semel ac i-
terum circumducta illic ligatur; & multa quidem
defluit usque ad talos, quamdiu sacris non opera-
tur Sacerdos. Cum vero sacrificare oportet & alta-
ris ministerium peragere, ne ab ea mota in opere
impediatur, super humerum lævum illam rejicit.

§. XIII.

UT vestes Sacerdotum ceteræ suos usus, suas
habuerunt significationes; ita & Balteus: in qui-
bus determinandis, in partes abeunt eruditi. Ju-
dæorum sapientes ad nugas, ut solent, delapsi,
res

res tantum naturales toto vestium apparatu significari volunt. Sic Josephus Balteum, quo Pontifex cingitur, signum esse putat maris, quod omnia cingit. Philo Judæus totum Pontificis ornatum mundi fuisse imaginem, partes vero singularum partium. A philosophica significatione non sunt alieni Doctores Ecclesiæ antiqui, in primis Hieronymus. Talmudici singula vestimenta docent destinata, ad expianda certa peccata. Pileum expiasset superbiam, Pallium & eius Tintinabula peccata lingvæ, Brachas Scortationes, Balteum vero latrocinia, fraudes & consilia cordis perverſa.

§. XIV.

Sed Deum verbo suo Physicam aut Astronomicam docere voluisse, ejusmodi ænigmatibus involutam, fidem vix inveniet. Nec alia ratione vestimenta Sacra, quam ipsa Sacrificia, peccatis expiandis idonea fuisse censendum. Ad res igitur spirituales, ad Christum ejusque beneficia nos ducunt vestes Sacerdotales, inque iis noster Balteus, non minus quam reliqua sacra supellex. In specie Balteo beneficium redemptionis fuisse depictum, ut reliquis vestibus S. S. cetera Salvatoris merita, veri admodum est simile (a) Sobrietatis vero (b) dignitatis & justitiæ, veritatis, roboris atque militiæ (c) signum fuisse Hebræorum Sacerdotum Balteum varia S:æ S:æ loca non obscure indigitare videntur.

(a) Cf. Exod. c. XII. (b) 1. Pet. I: 13. (c) Ephes. VI: 14. Ef. XII: 21.

SOLI DEO GLORIA,

** * * * *